

Протокол № 8

засідання Ради Бібліотекарів Всенародньої /Націон./ Бібліотеки у Києві.

10 грудня /27 листопаду/ 1920 р.

Присутні: Ю.О.Іванов-Меженко, М.М.Марковський, І.П.Житецький, І.М.Балінський, О.І.Чолганська, І.І.Кревецький, П.А.Несторовський, Й.А.Маєвський, О.Е.Карпінська, Т.Й.Маляренко, т.в.о.секретаря О.М.Шрамченко.

О 12 годині дня Голова Ради Ю.О.Іванов - Меженко оголосив засідання Ради відкритим.

I. Читається протокол попереднього засідання від 26/13 листопаду №-7 і стверджується /засідання призначене на 3 грудня, не відбулося/.

II. По пропозиції Ю.О.Іванова-Меженка обмірковувалося питання про видачу книжок службовцям з Бібліотеки на дом.

ПОСТАНОВЛЕНО: книжки видаються тільки для наукових праць, беллетристика не видається, з відділів стародруків і рукописів книжки ні для якої праці не видаються, газети не видаються, альбоми, локсусові видання і раритети не видаються. Кожен раз книжки видаються не окремому співробітнику, а по списку, затвердженому Радою Бібліотекарів. Кількість книжок, які видаються, не повинна бути кожного разу більш 3-х, і книжки видаються на термін не більш 2-х тижнів. Техніка видачі доручається підстаршому бібліотекарю О.Е.Карпінській, керуючій вечеровою групою співробітників.

III. По пропозиції Ю.О.Іванова - Меженка обговорювалося питання про бібліотеку проф. Іконникова.

ПОСТАНОВЛЕНО: доручити старшому бібліотекарю І.М.Балінському з цього приводу поновити переговори з проф. Іконниковим.

IV. І.М.Балінський підняв питання про кількість карток, потрібних задля книжки, яка відноситься тільки для їдної галузі наук, до їдного питання.

ПОСТАНОВЛЕНО: треба писати 3 картки для каталогів і 2 для резерву. В залежності від складності індекса і прізвища, кількість карток збільшується.

У. О.І.Чолганська підняла питання про те, що полиць для складання газет дуже мало, вони майже всі заповнені.

ПОСТАНОВЛЕНО: доручити Т.Й.Маляренку полагодити справу з полицями у відділі „*Periodica*”.

УІ. Обговорювалося питання про систематичний каталог.

ПОСТАНОВЛЕНО: закінчити у першу чергу каталог справочного відділу:

УП. Обговорювалося питання про відділ „*Judaica*”.

Постановлено: звернутися до Комітету, щоб Комітет обрав технічного помічника д.Ізраїльсону, а Ізраїльсону доручити керувати відділом „*Judaica*”.

УШ. Й.А.Маєвський підняв питання про бібліотеку Паньківського.

ПОСТАНОВЛЕНО: звернутися до д.Стебницького в справі з'ясування справи.

Що торкається книжного майна Бібліотеки, то на 1 січня 1920 р. /нерозбірливо/- ред./, коло 300 000 томів книжок, які містились в книжних коморах, що складались з 8 кімнат з загальною кубатурою 84 сажнів; протягом /нерозбірливо-ред./ року було придбано:

1/ від Книжної Палати П. II 7 книжок і часописів, крім газет, плакатів і відозв.

2/ Куплено через Агитвидав 5560 книжок.

3/ Одержано від різних установ книжок і часописів коло 146 000.

4/ Одержано в дар від проф. Наліса бібліотеку, яка складається з 3 800 томів книжок включно по історії фран-го письменства, причому було постановлено умови

аби ця бібліотека не була слита із загальним фондом, а була-б покладена яко осередок для кабінета французької літератури при Національній Бібліотеці.

Таким чином на 1 січня 1921 року Бібліотека мала книжний і газетний фонд всього з 465 977 томів, які були розміщені в 6 коморах з 17 кімнат з загальною кубатурою 210 сажнів.

Господарство Бібліотеки за відчитний період рік зросло більше ніж у /нерозбірливо - ред./ рази. Протягом року було придбано:

1/ Звичайних шаф	...	71
2/ Американських скриньок	..	56
3/ Полиць	.....	6
4/ Етажерок		6
5/ Столів	.....	34
6/ Кріселок	.....	36
7/ М'яких крісел	.....	12
8/ Диванів	.....	4
9/ Килимів	.....	10
10/ Лямберкенів шторних на 8 вікон.		
11/ Штор штофних на 2 двері.		

Всього на 1 січня 1921 р. числиться господарчого інвентаря:

1/ Шаф книжних звичайних		119
2/ Скриньок книж. америк.		56
3/ Полиць	.....	14
4/ Столів	.....	62
5/ Етажерок	.....	10
6/ Диванів	.....	4
7/ Крісел	.....	12
8/ Крісел м'яких	.....	7

9/ Крісел гнутих віденських	.....	I24
10/ Пишуча машинка	.....	I
11/ Килимів	.....	10
12/ Лямберкенів на 8 вікон		
13/ Штори на 2 двері.		

Особливо багато праці по господарству було при переїзді бібліотеки на нове помешкання /бульвар Шевченка , 14/, де була відкрита 23 серпня читальня і улаштовано кабінет Голови Ради Бібліотекарів.

При відкритті читальні до вжитку було пущено 25 000 книжок, до яких було складено абетковий катальог.

Оперуючи цим книжним запасом, читальня провела сліду-чу працю. Всього за 110 днів праці було 607 одвідувань Читальні; взято книжок було 922, із них 273 українською мовою.

Але головна праця бібліотеки полягала в лабора-торії, на організацію якої було звернено найбільшу увагу.

Перед лабораторією стояло завдання точно описати й добре упорядкувати той надзвичайно цінний книжний фонд, яким розпоряджається бібліотека. Ті, 25 000 книжок, які з початку були пущені до читальні завдяки спішности ро-боти були упорядковані дуже примітивно і далеко не від-повідали останнім вимогам бібліотечної науки, біжучу потребу вони могли задовольнити, проте ані катальог, ані інші моменти роботи не були пристосовані до того ве-личезного апарату, до якого кожного дня наближається На-ціональна бібліотека.

З огляду на це треба було зорганізувати лабораторію бібліотеки і підготувати її до високо кваліфікованої бібліографічної роботи. Заразом треба: було мати на ува -

зі і те, аби не спиняти праці в читальні і далі поповнювати інвентар Бібліотеки, такий мізерний, порівнюючи з тим фондом, що находився в коморах. Після 6-ти місячної праці в лабораторії вже підбрано штати фахівців-бібліотекарів, робота котрих точно здиферинцована і таким чином бібліотечна лабораторія виконала перше завдання - підготовлення кадру.

Але побіч з підготовлянням ішла біжуча праця з книгою, яка була поділена на слідуєчі менти:

- 1/ Сортировальня.
- 2/ Штаповальня.
- 3/ Інвентаризація.
- 4/ Каталогграфія.
- 5/ Індксація.
- 6/ Контроль індксів.
- 7/ Контроль карток.
- 8/ Форматизація.
- 9/ /нерозбірливо - ред./
- 10/ /нерозбірливо - ред./
- 11/ Друкарня.
- 12/ Остаточна перевірка.

При такій складеній роботі та ще, беручи на увагу те, що для систематичного каталогу прийнято міжнародню децимальну систему, а для складання карточок міжнародню каталогграфію, звичайно самий темп був не дуже швидким, а розмір роботи весь час був штучно вузьким, бо весь будинок Національної Бібліотеки був зайнятий Губнаросвітою, а читальня, канцелярія, лабораторія і книгозбірня примушені були міститись в 6 великих кімнатах і в одній залі читальні. Всі заходи Комітету, Ради, окремих осіб перед Губнаросвітою

лишились без наслідків і вона продовжувала заважати роботі Бібліотеки.

Задля правильного контролю і точного обліка праці в лабораторії було заведено на кожного співпрацівника персональні контрольні карточки, які точно вказували кількість годин і розмір та характер роботи, виконаної співробітником за кожен день.

Крім того, Бібліотека видавала, починаючи з червня 1920 р. три персональних часописа: №/ "Хроніка щоденної праці", в якій містилися відомости про все, що зроблено всіма органами Бібліотеки за біжучий день:

Засідання.

Лабораторія.

Канцелярія.

Читальня.

Господарство.

Офіціальні накази, інформації, розпорядження.

2/ "Хроніка тижневої праці" /тижневий часопис/ - підсумок роботи за тиждень.

3/ "Хроніка місячної праці" /місяшний часопис/- підсумок в цифрах роботи за місяць.

За відчитний рік поденної хроніки було видано 106 чисел:

тижневої 17

місячної 4

Хроніка виходила з червня і по технічних причинах мала перерву на 1 місяць, чим і пояснюється не повнота чисел.

При такій складній організації переводилась праця в лабораторії, при чому наслідки ми маємо слідуєчі: розсортировано коло 20 тисяч книжок, занесено до інвентаря десять тисяч книжок, так що зараз по інвентарю числяться 35 000 книжок і проведена підготовча праця по складанню систематичного каталогу.

Таким чином 1920 рік ми в цілому примушені розглядати як рік організаційної підготовчої праці, яка вже в 1921 році дасть певні наслідки в великих цифрах.

ГОЛОВА РАДИ БІБЛІОТЕКАРІВ
Всенародньої /Національної/
Бібліотеки
Секретар